

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din  
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

# SLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun. Ljubljana številka 10,650 in 10,349 za inzerate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6,

## Pražnik naših obrobni pokrajin

Danes praznuje naša Bela Krajina svoj dan narodnih plesov in čestni, slavnost svojih narodnih izročil in posebnosti, kola in zelenega Jurija, bele noše in nežne pesmi, praznik svoje edinstvene slovenske barvitosti in slovenske pripadnosti. Praznuje pa danes tudi Prekmurje odprti svojega »prekmurskega tedna«, s katerim hoče pokazati gospodarsko in kulturno delo tega našega najbolj obrobne ozemlja, ki je šele pred dvajsetimi leti prišlo v našo slovensko skupnost, pa je vsa stoletja prej s ponosom trdila, da je Slovenska Krajina, tisti del Slovenije, ki je gledal sveta solunska brata in vzdrževal z zadnjim slovenskim knezom Kocljem najdlje slovensko državno samostojnost. Prekmurje je in Bela Krajina — dve naši obrobni pokrajini na skrajnem severnem in južnem vzhodu slavita danes svoj dan, ki ne sme iti mimo celotne slovenske javnosti. Da, to je praznik naših obrobni krajev, ki danes bolj kot kdaj teže k središču in ki jih bolj kot kdaj tudi središče samo želi približati k sebi in jim dati od svojih oživiljajočih moči.

Prekmurje! Onstran Mure, ki je oddelila Slovence in jih priključila Madžarom, je trpela Slovenska Krajina vsa stoletja največje nasilje na svoji slovenski duši in jeziku. Bila je najbolj raznarodovanju izpostavljen del slovenstva, bila najmanj povezana z narodnim središčem in najbolj pozabljena tudi od Slovencev! Toda v njih samih je bilo toliko življenjske moči in toliko pravezanosti na pristno slovensko preteklost, da kljub vsemu ti »vendsko govoreči Madžari« niso pozabili svoje narodnosti. — Če tudi odmaknjeni vsemu narodnemu in političnemu življenju Slovencev — so ustvarili sami iz sebe svojo književnost in lastnem narečju, ki živi še danes in ki je nekaj tako samosvojega, milega in svetega, napolnjenega s tako ljubeznijo do domače grude in domače besede, kakor Slovenci v drugih krajih nitiesar podobnega pokazati ne moremo. In iz tega dela starih Kuzmičev, Bakošev, Severjev, Terplanov, katoliških in protestantskih slovenskih duhovnikov, ki so v ljubezni in žrtvah z duhovnim berilom ohranjali ljubezen do Boga in jezika, je zrastle nov rod prekmurskih prepovediteljev koncem prejšnjega in začetkom tega stoletja. Ta rod z Ivanocijem, Bašom, Kuharjem, obema Klekloma in drugimi je pripravil podlago za narodno skupnost in osvobodjenje, za kulturno in gospodarsko rast. Delo teh ljudi, organizatorja Ivanocija, katekteremu zdaj odkrivajo spomenik, Baša in urednika Klekla, je prenovilo Prekmurje, ga zbudilo iz madžarskega uspavanja ter ga iz največjega suženjstva prepeljalo v svobodo, v meje Slovenije. Kleklov »Marijin list«, še bolj pa njegove »Novine«, so razgibale slovenstvo tedaj, ko ta del našega naroda še ni imel izobražencev, razen duhovnikov in odpadnikov, ter ga je z lastno življenjsko nevarnostjo reševal v stiskah, ga navduševal ter se strnil z njim v eno, da je postal resnični predstavnik te zemlje. In kot tak jim je osvobodjenje pred dvajsetimi leti naznanil z vrisakajočimi besedami: »Veseli se, dobro slovensko ljudstvo, vura tvoje slobode je odbila, vernost tvoja je plačo dobila! Zajovi! Prekmurec! Radostno prepeljav in hvali Bogat«

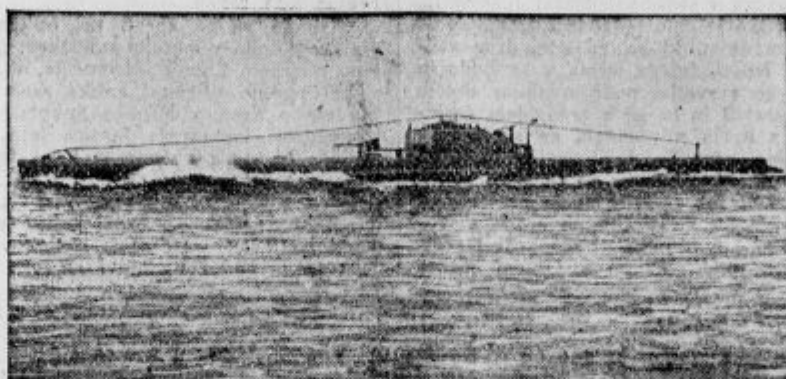
In zdaj hoče s »prvim prekmurskim tednom« ta pokrajina pokazati svoje delo v dvajsetih letih svobode in skupnega življenja v Sloveniji, pokazati, koliko je prešla od središča in koliko je dala skupni kulturi iz svojih lastnih moči. In prav tu moramo poudariti, da smo Slovenci nasproti našim mejnim krajem, ki so naši obrambni zidovi na zunanji in morajo biti naša zedinjajoča težnja na znotraj, premalo storili, da smo se premalo zavedali pomena obrobne slovenstva, premalo mu nudili gospodarske opore in ga tudi kulturno zapostavljali. Nasprotno pa je Prekmurje samo v zadnjih letih dalo pozitiven prinos našemu kulturnemu delu, dalo iz sebe več svežih moči — zemlja, ki je počivala toliko let, ter nam prineslo nov zvok in novo barvo, novo podobo. Dalo je svoje pesnike, svoje pisatelje, svoje umetnike, svoje znanstvenike: Prekmurje živi in diha z dihom Slovenije in raste in slavi danes svoj god, praznik svojega gospodarskega in kulturnega uspeha. Delo prebuditeljev Slovenske Krajine je rodilo plodove: oživilo je že skoraj za slovenstvo mrtvo zemljo, ki zdaj daje sad. In ta pada na skupen vrt Slovenije, v katere mejah Prekmurje živi in se samo v njej in v okvirju države lahko tudi razvija v še lepšo bodočnost ter v še tesnejše sodelovanje obeh strani, tako da ne bo razlike med gladino kulture tu in v središču, le da bo ena planinska, druga savska, obe pa — slovenski.

In Bela Krajina! Pastorka naša in naša ljubezen. Zvok na naši najlepši pisčali: pesem Župančičeva! Živa prvotnost naših običajev, gib naših plesov, živahnost kresovanj, narodnih iger, vrah in rekov. Lepota noš in jezika na preluku v nove odtente, ki nas vežejo z jugom. Pokrajina onstran Gorjancev, polnih bajk, in hrvaške nižine onstran Kolpe. Živopisna kakor se ozreš: na nizke griče in polja, na cerkvice in vinograde in na cvetoče češnje, ki danes posejajo vabijo tujce. Ne, ne več tujce: drage goste, ki bodo še in še obiskovali našo belo Belo Krajino, da pokažejo, da ne teži samo ona k Ljubljani z vsemi svojimi gospodarskimi in kulturnimi žilami, temveč da tudi mi težimo k naši Krajini ob poti na morje, želež zaživetu znova v davni pristnosti in prirčni lepoti, ki je v središču ne poznamo več. Bela Krajina je naša posebna barva in poseben glas v zboru slovenskih pokrajin, častljivo lepa v svoji beli prvotnosti, kraj, ki naj postane Slovenecem največja turistična privlačnost. Vredna je ljubezni vsega naroda, tudi tistega, ki uravnava pravilni razvoj vseh slovenskih delov in skrbi za čim večji blagoslov zemlje in ljudi. In tem, ki so ji — izsušeni — dali že vodo, se Bela Krajina še najbolj priporoča v veri, da ji bodo dali tudi kruha, tistega, za katerim so se sinovi selili v Ameriko in je doma ostal samo vdovica jok...

Ko danes oživljajo naši obrobni deli, je to znak, da je življenjska moč naroda prišla iz srca že tudi v ude in da slovenstvo raste v gospodarski in kulturni obliki v tistih krajih, v katerih si tega poudarka najbolj želimo in smo ga najbolj potrebn. Slovenci rastemo! Rastemo tudi na svojih robovih! Ti pa, Ljubljana, srce naše, daj tej rasti arčne krvi in daj ji pogona, da bodo tudi ob-

## Tajinstvena nesreča francoske podmornice

### S podmornico „Phoenix“ je utonilo 71 mož posadke Strašno odkritje v ameriški vojni luki



Francoska podmornica »Perseus«, ki je prav takšna, kakor je bila »Phoenix«.

Paris, 17. junija. TG. Francoska podmornica »Phoenix« se je v tajinstvenih okoliščinah potopila ob indokitski obali. Pri nesreči je našlo smrt 71 mož posadke. Niti eden ni bil rešen. Vest o nesreči je na pariško prebivalstvo napravila grozen vtis, saj je to že tretja podmorniška nesreča, ki se je pripetila v razdobju treh tednov. Povsodi se sprašujejo, če ni na delu tajinstvena roka sovražnikov, ki uničujejo ladje. Vse mornariške kroge je obšla nervozna zaskrbljenost. »Phoenix« je bila dolga 101 m in je imela 1300 ton ter je spadala med najmodernejšo in največje podmornice.

### Kako se je zgodila nesreča

Saigon, 17. junija. AA. Podmornica »Phoenix« je imela dne 15. junija zjutraj vaje skupno s podmornico »Espoir« in raznimi drugimi edinci pred Kampano. Potem ko se je »Phoenix« spustila pod površino se ni več pojavila. Iskanje se je začelo takoj ter je trajalo 24 ur, vendar ni bilo uspeha. Pri iskanju je sodelovala vsa mornarica in vse vojno letalstvo Indokine. Morska globina na kraju, kjer se je potopila podmornica, znaša okoli 100 m. Dasi ni nobenega upanja več, da bi se rešila posadka, se dela za reševanje nadaljujejo.

#### V podmornici je bilo 71 mož posadke

Po večernem brezuspešnem iskanju so prišli pomorske oblasti do zaključka, da se je podmornica »Phoenix« potopila na dno morja. V času katastrofe se je podmornica nahajala ob obali Indokine, ter bi bila morala doseči opoldne svoj cilj. Del pota je podmornica napravila pod površino. Vrhovni poveljnik mornarice je izdal takoj zapoved, naj vse vojne ladje in letala v Indokini iščejo podmornico.

### Kje počiva

Paris, 17. junija. b. Uradno poročajo, da je mornariško ministrstvo izgubilo vsako upanje za rešitev posadke francoske podmornice »Phoenix«, ki se je potopila v Aziji. Na kraju, kjer se je podmornica potopila, so opazili velike množine olja in petroleja. Navzlic temu pa vsled velike globine, v kateri leži podmornica, doslej ni bilo mogoče točno ugotoviti njeno ležišče. Domnevajo, da so podmornico morske struje brez dvoma zanesle na drug kraj.

Sledovi olja na morski gladini v bližini zaliva Legamlana dajejo možnost ugotoviti kraj,



Zemljevid, ki kaže kraj nesreče

robne pokrajine, kakor po svoji lepoti in po delu svojih ljudi zaslužijo, vzvetele in da bo vsa Slovenija v celoti lep, tudi ob mejah cvetoč vrt, najlepši vhod v Jugoslavijo, kjer bo lepo in dobro prebivali! Pa tudi varno!

kjer leži v globini več 100 metrov podmornica »Phoenix«. Znano je, da je poveljnik podmornice »Bushakur« po mornariških običajih sporočil, da se bo podmornica »Phoenix« potopila in da se bo po toliko in tolikih minutah spet pojavila. Podmornica »Phoenix« je bila zgrajena za globino 100 m in za pritisk več ko 10 kg na kvadratni centimeter.

### Daladier o nesreči

Paris, 17. junija. AA. Havas: V zvezi s katastrofo podmornice »Phoenix« je podal predsednik vlade Daladier danes ob 13. v imenu vlade tole izjavo:

Ves narod je danes prežet s isto mislijo in bolečino, ki jo je povzročila nesreča podmornice »Phoenix«. Znanost, ki se po božanski pridružuje žalosti družin, 71 pogumnih mož posadke »Phoenix«, vendar vidi v njihovi žrtvi tudi zgled tistih, ki so ustvarili Francijo. Vlada pošilja poslednji pozdrav naroda štatu in posadki podmornice »Phoenix«. Vlada je odredila, da bodo zastave mornarice, kopenske vojske, letalstva, in kolonjskih čet povsod razobešene na pol droga, v slavo tistih Francozov, ki so izgubili življenje v službi domovine.

### Uradno poročilo

Mornariško ministrstvo sporoča: Skrb glede podmornice »Phoenix« je bila na žalost utemeljena. Podadmiral, poveljnik daljnovzhodne mornarice je izjavil ministru, da velja podmornica »Phoenix« za izgubljeno. Iskanje se kljub temu nadaljuje brez prestanka. Pri tem sodelujejo vse enote vojne mornarice in letalstva, s katerimi razpolaga pomorsko poveljstvo v Indokini. Podadmiral je imenoval preiskovalno komisijo, ki naj pojasni okoliščine, v katerih se je pripetila katastrofa. Njeni vzroki so do zdaj še neznani.

### Žalovanje v Franciji

Paris, 17. junija. c. Jutri bo dan narodne žalosti za ponesrečenci, ki so našli svoj grob v podmornici. V vsej Franciji vejejo z vseh uradnih poslopj zastave na pol droga, prav tako pa se bodo žalovanju priključile tudi vse kolonije.

Zaradi nesreče s podmornico »Phoenix« je mi-

nistrstvo za vojno mornarico odpovedalo vse prireditve vojne mornarice, prav tako pa tudi zaključne slovesnosti ob odhodu mornariških kadetov iz mornariških šol po opravljenih izpitihi. V Parizu bi moral biti ob tej priliki velik mornariški ples in slavnostni koncert na mornariški šoli. Vse te prireditve so v znak žalovanja odpovedane.

Jutri bi morale biti velike slavnosti vojne mornarice v Le Havre in bi moral priti v Le Havre tudi minister vojne mornarice Campinchi. Campinchi je udeležbo odpovedal in ostane jutri ves dan v Parizu v svojem ministertvu.

### Hitlerjevo sožalje

Berlin, 17. junija. c. Hitler je poslal predsedniku republike Lebrunu sožalno brzojavko zaradi nesreče podmornice »Phoenix«.

## Strašno odkritje v San Diegu

### Japonci bi bili z neko tajinstveno tekočino skoraj potopili vse ameriško brodovje, ne da bi bil padel en sam strel

Washington, 17. junija. c. Nova nesreča velike moderne podmornice je zopet spravila na površje tiste, ki spravljajo s temi dogodki v zvezo najneverjetnejše domneve.

Tako se sedaj širi vest, da je ameriška zvezna policija nedavno odkrila v ameriškem vojnem pristanišču ob Pacifiku, v San Diego tajinstveno zaroto. Tam je policija že dalj časa opazovala skupino Japoncev, ki je bivala v skromni baraki v pristanišču. Ko je policija vdrla v barako in uvedla strogo preiskavo, je našla cevi s tajinstvenimi kemičnimi tekočinami. Zaplenili so steklenico in jo ponesli na policijo. Komaj je policija zapustila barako, je že zletela v zrak.

Ko so na policiji preiskali to tekočino, so ugotovili, da je njena učinkovitost strašna. Cevka te tekočine bi zadoštorvala, da bi v določenem polkrogu na morju razjedla vse kovinske predmete, ki so bili zasidrani v pristanišču. Tedaj je bilo v vojnem pristanišču skoraj celotno ameriško vojno brodovje. Ne da bi bil torej oddan niti en strel, bi Japonci lahko uničili celotno ameriško vojno brodovje.

## Pri Tjencinu vedno huje

### Anglija grozi z najhujšimi protiukrepi — Braniti mora 60 milijard svojega denarja na Kitajskem

Tjencin, 17. junija. AA. Havas: Danes četrti dan blokade tujih naselbin je dopolnjeval vladal popoln mir. V britansko naselbino ni prišla nobena pošiljka blaga in tudi ne odšla iz nje. Ulice so pustle in prazne, trgovina je pa mrtva. Medtem ko začena v britanski naselbini primanjkovati raznega živeža, je francoska doslej še dobro preskrbljena. Preskrba angleške naselbine z življenjskimi potrebščinami je vedno slabša. Japonci so poostriili blokado na reki s številnimi motornimi čolni, ki zavračajo vse ladje, ki dovažajo sočivje in druge življenjske potrebščine v koncepcijo. Blokada postaja na ta način vedno ostrijša.

### Angleški protiukrepi

London, 17. junija. b. Člani angleške vlade ostanejo čez nedeljo v Londonu, ker ni izključeno, da bo sklicana izredna seja britskega kabineta, in sicer iz teh-le razlogov:

1. Ako bi se zgodile važne stvari ali če bi se dogodki razvijali tako, da bi bila Anglija prisiljena odgovoriti na napad. Merodajni politični krogi v Londonu izjavljajo, da je angleška vlada kot tudi Velika Britanija v polnem obsegu pripravljena na vse.

2. Za primer, če bi Tokio pristal na pogajanja o angleških predlogih in bi se odpovedal svojim pretiranim zahtevam, tako da bi obstojala možnost mirne rešitve spora.

3. Za primer, da bi odbor strokovnjakov angleškega ministrstva predlagal vladi nujne ukrepe za izvedbo gospodarskih kazni proti Japonski. Politični krogi so že pričeli proučevati gospodarske sankcije Anglije proti totalitarni državi na vzhodu. Japonska vlada mora računati z angleškimi protiukrepi, če bo vztra-

jala pri svojih zahtevah, ker Vel. Britanija ne more odstopiti od svojega stališča, ker ni v vprašanju samo ugled Vel. Britanije na Daljnem vzhodu, temveč tudi njen denar na Kitajskem sploh. Vel. Britanija je namreč vložila v Kitajsko 250 milijonov funtov (60 milijard din) in tega kapitala ne bi mogla nikdar dobiti nazaj, če bi dobila nadoblast nad to veliko deželo totalitarna Japonska. Vel. Britanija pa je tudi v skrbah za svojo trgovino na Daljnem vzhodu, ki je res ogrožena.

Ta ukrep proti Japonski se bo posrečil le v primeru, če se mu bodo pridružile tudi Združene države.

### Japonske zahteve

Tjencin, 17. junija. b. Japonske vojaške oblasti v Tjencinu so izročile britanski delegaciji sledeče štiri minimalne zahteve: 1. svoboden pristop japonske vojske in policije v mednarodne koncepcije, 2. poostreitev kontrole nad protijaponskimi elementi, 3. ukinitvev kitajske valute in priznanje japonskih novčanic kot plačilnega sredstva, 4. izročitev kitajskih zalog v britanskih in kitajskih bankah, katerih vrednost cenijo Japonci na 3,750.000 funtov.

Zagrebiška vrem. napoved: Prehodno oblačno z nevihtami.

Zemunska vrem. napoved: Prehodno oblačno me v vsej državi. Tu pa tam kratki nalivi in nevihte.

Dunajska vremenska napoved: Spremenljivo, od časa do časa sončno. Krajevne nevihte.